

LEEUWENTEMMER

Eerder verschenen van Camilla Läckberg
bij The House of Books:

Gouden kooi
Zilveren vleugels
Vrouwen zonder genade
Box

Verschenen in de Fjällbacka-reeks:

Ijsprinses
Predikant
Steenhouwer
Zusje
Oorlogskind
Sneeuwstorm en amandelgeur
Zeemeermin
Vuurtorenwachter
Engeleneiland
Leeuwentemmer
Heks

Camilla Läckberg

Leeuwentemmer

Vertaald uit het Zweeds door
Elina van der Heijden en
Wiveca Jongeneel

the house of books

Deze uitgave is tot stand gekomen door bemiddeling van Nordin Agency, Zweden

Oorspronkelijke titel: *Lejontämjaren*

Oorspronkelijk uitgegeven door: Bokförlaget Forum, Stockholm 2014

© Camilla Läckberg, 2014

© Vertaling uit het Zweeds: Elina van der Heijden en Wiveca Jongeneel via het Scandinavisch Vertaal- en Informatiebureau Nederland, 2015

© Nederlandse uitgave: The House of Books, Amsterdam 2022

Omslagontwerp: Roald Triebels, Amsterdam

Omslagbeeld: © Henrik Sorensen/Getty Images

Foto auteur: © Magnus Ragnvid

ISBN 978 90 443 6144 5

ISBN 978 90 443 6145 2 (e-book)

NUR 332

www.thehouseofbooks.com

www.overamstel.com

OVERAMSTEL

uitgevers

The House of Books is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor Simon

Het paard rook de geur van angst nog voordat het meisje het bos uit kwam. De ruiter spoorde hem aan, drukte haar hielen tegen zijn flanken, maar het had niet gehoeven. Ze waren zo op elkaar ingespeeld dat hij al wist dat ze vooruit wilde.

Het doffe, ritmische geluid van zijn hoeven doorbrak de stilte. 'sNachts was er een dun laagje sneeuw gevallen en hij maakte nieuwe sporen, liet de fijne poedersneeuw bij zijn hoeven opstuiven.

Het meisje rende niet. Ze liep wankelend, in een onregelmatig patroon, met haar armen stevig om zich heen geslagen.

De ruiter riep. Het was een luide schreeuw en het paard begreep dat er iets aan de hand was. Het meisje gaf geen antwoord en strompelde verder.

Ze kwamen dichterbij haar in de buurt en hij ging nog sneller lopen. De sterke, scherpe geur van vrees werd met iets anders vermengd, iets ondefinieerbaars, dat zo beangstigend was dat hij zijn oren naar achteren legde. Hij wilde stoppen, omkeren en in galop naar de geborgenheid van de box terugkeren. Dit was geen veilige plek.

De weg tussen hen in was verlaten en de verse sneeuw waaide als een stille nevel over het asfalt.

Het meisje kwam nog steeds hun kant op. Ze liep op blote voeten en het rood op haar blote armen en benen vormde een schril contrast met al het wit om haar heen; de besneeuwde sparren waren als witte coulissen achter haar. Ze waren nu vlak bij elkaar, ieder aan een kant van de weg, en hij hoorde de ruiter weer roepen. Het geluid van haar

stem klonk vertrouwd en vreemd tegelijk.

Opeens bleef het meisje staan. Midden op de weg, terwijl de sneeuw om haar voeten dwarrelde. Er was iets vreemds met haar ogen. Het leken net zwarte gaten in haar witte gezicht.

De auto kwam vanuit het niets. Het geluid van de remmen sneed door de stilte en daarna hoorde hij een lichaam op de grond ploffen. De ruiter trok zo hard aan de teugels dat het bit in zijn mondhoeken sneed. Hij gehoorzaamde en bleef abrupt staan. Zij was hij en hij was zij. Dat had hij geleerd.

Het meisje lag op de grond. Doodstil. Met de wonderlijke ogen naar de hemel gericht.

Erica Falck bleef voor de penitentiaire inrichting staan en bekeek die voor het eerst echt goed. Bij haar eerdere bezoeken was ze zo vol geweest van degene die ze zou ontmoeten dat ze niet echt bij het gebouw en de omgeving had stilgestaan. Maar ze had alle indrukken nodig om het boek te kunnen schrijven over Laila Kowalska, de vrouw die haar echtgenoot Vladek jaren geleden op brute wijze had vermoord.

Erica vroeg zich af hoe ze de sfeer rond het bunkerachtige gebouw zou overbrengen, hoe ze de lezers kon laten ervaren hoe opgesloten en hopeloos het hier voelde. De inrichting lag op ruim een halfuur rijden van Fjällbacka, verlaten en geïsoleerd, omheind met hekken en prikkeldraad, maar zonder de torens met bewapende bewakers die je in Amerikaanse films altijd zag. Gebouwd puur en alleen met het oog op functionaliteit, om te zorgen dat de mensen niet weg konden.

Vanbuiten leek de inrichting volledig verlaten, maar ze wist dat het tegendeel waar was. Vanwege bezuinigingen en een krap budget moesten zoveel mogelijk mensen de oppervlakte delen. Geen enkele politicus in de gemeente voelde ervoor om in een nieuw gebouw te investeren en daardoor misschien stemmen te verliezen. Daarom deden ze het maar met wat ze hadden.

Erica voelde de kou door haar kleren heen dringen en liep naar de ingang. Bij de entree wierp de bewaker een onverschillige blik op haar legitimatie en knikte zonder op te kijken. Hij stond op en ze

volgde hem door de gang, terwijl ze terugdacht aan de hectiek van die morgen. Niet dat die anders was geweest dan enige andere ochtend tegenwoordig. Zeggen dat de tweeling in de peuterpuberteit zat was een understatement. Ze kon zich met de beste wil van de wereld niet herinneren dat Maja op haar tweede zo lastig was geweest, en ook niet op een andere leeftijd trouwens. Noel was het ergst. Hij was altijd al de levendigste van de twee geweest, maar Anton deed graag met hem mee. Als Noel krijste, krijste hij ook. Gezien het decibel-niveau bij hen thuis was het een wonder dat Patrik en zij nog geen gescheurde trommelvliezen hadden.

En dan dat gedoe met alle winterkleden. Ze snoof onopvallend aan haar oksel. Ze rook nu al naar zweet. Toen de tweeling eindelijk warm was ingepakt zodat ze hen en Maja naar de crèche kon brengen, had ze geen tijd meer gehad om zelf iets anders aan te trekken. Maar ach, ze ging nu niet bepaald naar een feestje.

De sleutelbos rammelde toen de bewaker de deur van de bezoekersruimte voor Erica opendeed. Op een bepaalde manier voelde het wonderlijk ouderwets dat ze hier nog altijd sloten met sleutels hadden. Maar het was vast makkelijker om de code van een codeslot te achterhalen dan om een sleutel te stelen, dus misschien was het niet zo vreemd dat oude oplossingen het vaak van moderne wonen.

Laila zat met haar gezicht naar het raam aan de enige tafel in de ruimte, waardoor de winterzon, die naar binnen scheen, een aureool om haar blonde haar vormde. Het traliewerk aan de buitenzijde van het venster creëerde vierkanten van licht op de vloer, waar zwevend stof verried dat de ruimte niet zo zorgvuldig was schoongemaakt als had moeten.

‘Hallo,’ zei Erica en ze ging zitten.

Eigenlijk vroeg ze zich af waarom Laila ermee had ingestemd dat ze weer kwam. Dit was nu de derde keer en Erica was nog geen steek wijzer geworden. Aanvankelijk had Laila geweigerd om haar te ontvangen. Het had niet uitgemaakt hoeveel smekende brieven Erica schreef of hoe vaak ze belde. Maar een paar maanden geleden had Laila opeens ja gezegd. Waarschijnlijk waren de bezoeken een welkome onderbreking van het eentonige leven in de inrichting en zolang Laila haar bleef ontvangen, wilde Erica blijven komen. Het was een

hele tijd geleden dat ze een verhaal zo graag wilde vertellen, maar dat kon ze niet doen zonder Laila's hulp.

'Hallo, Erica.' Laila richtte haar opvallend lichtblauwe ogen op haar. De eerste keer dat Erica haar had bezocht had ze aan sledehonden moeten denken. Na afloop had ze opgezocht hoe ze heetten. Husky's. Laila had ogen als een Siberische husky.

'Waarom wil je me ontvangen als je niet over de zaak wilt praten?' vroeg Erica zonder omwegen. Ze had er meteen spijt van dat ze zo'n formeel woord had gebruikt. Voor Laila was dat wat er was gebeurd natuurlijk geen zaak. Het was een tragedie, iets wat haar nog altijd kwelde.

Laila haalde haar schouders op.

'Ik krijg verder geen bezoek,' zei ze en ze bevestigde daarmee wat Erica zelf ook al had gedacht.

Erica pakte de map met artikelen, foto's en aantekeningen uit haar tas.

'Ik heb het nog niet opgegeven,' zei ze en ze klopte op de map.

'Dat is dan de prijs die ik voor een beetje gezelschap moet betalen,' zei Laila met de onverwachte humor waarvan Erica af en toe een glimp opving. De vage glimlach veranderde Laila's hele gezicht. Erica had foto's van haar gezien uit de tijd voordat alles was gebeurd. Laila was niet knap geweest, maar ze had op een andere, fascinerende manier een lief gezichtje gehad. Haar blonde haar was lang geweest en op de meeste foto's had ze het los gedragen, glanzend door het vele borstelen. Nu was het heel kort, overal op haar hoofd even lang. Eigenlijk was het niet echt een kapsel; uit de manier waarop het was geknipt bleek duidelijk dat Laila al heel lang niets meer om haar uiterlijk gaf. En waarom zou ze ook? Ze was in geen jaren in de echte wereld geweest. Voor wie moest ze zich hierbinnen mooi maken? Bezoek dat nooit kwam? De andere gedetineerden? De bewakers?

'Je ziet er moe uit vandaag,' Laila keek Erica aandachtig aan. 'Heb je een drukke ochtend gehad?'

'Een drukke ochtend, gisteren een drukke avond en vermoedelijk wordt het net zo'n drukke middag. Maar zo gaat het als je kleine kinderen hebt...' Erica slaakte een diepe zucht en probeerde te ontspannen. Ze merkte zelf hoe gestrest ze was door alle hectiek van die morgen.

‘Peter was altijd heel lief,’ zei Laila en ze kreeg een wazige blik in haar lichte ogen. ‘Ik kan me niet herinneren dat hij ooit dwars was.’

‘Vorige keer zei je dat hij nogal stil was.’

‘Ja, eerst dachten we dat hem iets mankeerde. Tot zijn derde zei hij geen boe of bah. Ik wilde met hem naar een specialist, maar dat vond Vladek niet goed.’ Ze snoof en balde, zo te zien onbewust, haar vuisten, die op tafel hadden gerust.

‘Wat gebeurde er toen hij drie was?’

‘Op een dag begon hij zomaar te praten. Hele zinnen. Een grote woordenschat. Hij lispelde een beetje, maar verder was het alsof hij altijd al had gepraat. Alsof de jaren van rustig zwijgen nooit hadden bestaan.’

‘Hebben jullie daar ooit een verklaring voor gekregen?’

‘Nee, wie zou ons die hebben moeten geven? Vladek wilde toch niemand om hulp vragen? Buitenstaanders hadden niets met familie-zaken te maken, zei hij altijd.’

‘Waarom denk jij dat Peter zo lang heeft gezwegen?’

Laila draaide haar gezicht naar het raam, waardoor het licht opnieuw een aureool om haar blonde rattenkop vormde. Het licht liet onbarmhartig de lijnen zien die de jaren in haar gezicht hadden gekerfd. Als een plattegrond van al het lijden dat ze had moeten doorstaan.

‘Hij besepte vermoedelijk dat hij zich maar beter zo onzichtbaar mogelijk kon maken. Dat het goed was als hij heel stil was. Peter was een verstandige jongen.’

‘En Louise? Was zij vroeg met praten?’ Erica hield haar adem in. Tot nog toe had Laila net gedaan alsof ze de vragen over haar dochter niet hoorde.

Zo ook nu.

‘Peter vond het heerlijk om dingen te sorteren. Alles moest keurig netjes geordend zijn. Toen hij als peuter met blokken speelde, maakte hij perfect rechte torens. Hij was altijd heel verdrietig wanneer...’ Laila zweeg abrupt.

Erica zag dat ze haar kaken stijf op elkaar klemde en probeerde haar met gedachtekracht aan te sporen om verder te gaan, om te weten wat ze zo zorgvuldig voor zich hield. Maar het moment was voor-

bij. Net als tijdens de eerdere bezoeken. Soms voelde het alsof Laila aan de rand van een afgrond stond en diep vanbinnen niets liever wilde dan zich naar beneden laten vallen. Alsof ze zich pardoes de diepte in wilde storten maar werd tegengehouden door sterkere krachten, die haar dwongen zich in de geborgenheid van de schaduwen terug te trekken.

Het was geen toeval dat Erica aan schaduwen dacht. De eerste keer dat ze elkaar hadden ontmoet had ze al het idee gehad dat Laila een schaduwbestaan leidde. Een leven dat parallel liep aan het leven dat ze had moeten hebben, het leven dat op die bewuste dag jaren geleden in een bodemloze duisternis was verdwenen.

‘Heb je soms ook het gevoel dat je je geduld met de jongens dreigt te verliezen? Dat je bijna over die onzichtbare grens heen gaat?’ Laila leek oprecht geïnteresseerd, maar haar stem had ook een smekende klank.

Het was geen makkelijke vraag om te beantwoorden. Alle ouders hadden waarschijnlijk weleens het gevoel gehad dat de grens tussen wat wel en wat niet was toegestaan bijna was bereikt en zwijgend tot tien geteld, terwijl er in hun hoofd allerlei gedachten explodeerden over wat ze konden doen om een eind aan het geruzie en gezeur te maken. Maar er zat een groot verschil tussen dat gevoel hebben en ernaar handelen. Dus Erica schudde haar hoofd.

‘Ik zou ze nooit kwaad kunnen doen.’

In eerste instantie antwoordde Laila niet en keek Erica alleen maar met haar stralende blauwe ogen aan. Maar toen de bewaker op de deur klopte en zei dat het bezoekuur voorbij was, zei ze stilletjes, met haar blik nog altijd op Erica gericht: ‘Dat denk je maar.’

Erica dacht aan de foto's in de map en huiverde.

Tyra was Fanta met gelijkmatige bewegingen aan het roskammen. Ze voelde zich zoals altijd een stuk beter nu ze bij de paarden was. Het liefst had ze Scirocco willen verzorgen, maar Molly liet niet toe dat iemand anders dat deed. Het was niet eerlijk. Molly kreeg altijd haar zin, puur en alleen omdat de manege van haar ouders was.

Tyra was dol op Scirocco. Het was liefde op het eerste gezicht geweest. Hij had haar aangekeken alsof hij haar begreep. Zo'n worde-

loze communicatie had ze nog nooit eerder meegemaakt, met geen enkel mens of dier. En met wie had dat ook moeten zijn? Haar moeder? Of Lasse? Alleen al bij de gedachte aan Lasse ging ze Fanta harder roskammen, maar de grote witte merrie leek het helemaal niet erg te vinden. Het was alsof ze van het borstelen genoot, want ze snoof luid en bewoog haar hoofd op en neer alsof ze boog. Eén kort moment leek het alsof het paard haar ten dans vroeg en Tyra streek Fanta glimlachend over de grijze snuit.

‘Jij bent ook mooi,’ zei ze, alsof het paard haar gedachten over Scirocco had gehoord.

Even kreeg ze last van een slecht geweten. Ze keek naar haar hand die op de snuit van Fanta lag, en beseft hoe kinderachtig haar afgunst was.

‘Je mist Victoria, hè?’ fluisterde ze en ze leunde met haar hoofd tegen de hals van het dier.

Victoria, die de verzorgster van Fanta was geweest. Victoria, die al maanden verdwenen was. Victoria, die haar beste vriendin was geweest, die nog steeds haar beste vriendin was.

‘Ik mis haar ook.’ Tyra voelde het zachte dekhaar tegen haar wang, maar het bood niet de troost waarop ze had gehoopt.

Ze had op dit moment eigenlijk bij wiskunde moeten zitten, maar vanochtend was het haar niet gelukt om de schijn op te houden en het gemis te onderdrukken. Ze had net gedaan alsof ze naar de schoolbus liep, maar had in plaats daarvan troost gezocht in de manege, de enige plek waar ze dat wellicht kon vinden. De volwassenen begrepen er geen snars van. Die zagen alleen hun eigen bezorgdheid, hun eigen verdriet.

Victoria was meer dan haar beste vriendin. Ze was als een zus. De eerste dag op de kleuterschool waren ze al bevriend geraakt en sindsdien waren ze onafscheidelijk geweest. Ze hadden alles gedeeld. Of misschien toch niet? Tyra wist het niet meer. De laatste maanden voor Victoria’s verdwijning was er iets veranderd. Het was alsof er een muur tussen hen was ontstaan. Tyra had niet moeilijk willen doen. Ze had gedacht dat Victoria haar na verloop van tijd wel zou vertellen wat er speelde. Maar voordat Victoria dat kon doen was ze verdwenen.

‘Ze komt vast gauw terug,’ zei ze tegen Fanta, maar diep van binnen twijfelde ze. Hoewel niemand het zei, wist iedereen dat er iets ernstigs moest zijn gebeurd. Victoria was niet het soort meisje dat vrijwillig verdween, als dat soort meisjes al bestond. Ze was er te tevreden voor en ze was ook niet echt avontuurlijk. Het liefst was ze thuis of bij de paarden; in het weekend wilde ze zelfs nooit mee naar Strömstad. Haar familie was ook heel anders dan die van Tyra. Het waren hartstikke aardige mensen, zelfs Victoria’s oudere broer. Hij had zijn zusje vaak naar de manege gebracht, ook vroeg in de ochtend. Tyra kwam altijd graag bij hen. Ze had het gevoel dat ze deel uitmaakte van het gezin. Soms had ze zelfs gewild dat het haar familie was. Een gewoon, normaal gezin.

Fanta duwde zachtjes tegen haar aan. De snuit van het paard werd nat door een paar tranen en snel droogde Tyra haar ogen met haar hand.

Plotseling hoorde ze buiten geluiden. Fanta reageerde ook; de merrie richtte haar oren naar voren en bewoog haar hoofd zo heftig omhoog dat ze tegen Tyra’s kin stootte. De bittere smaak van bloed vulde Tyra’s mond. Ze vloekte en liep met haar hand stevig tegen haar lippen gedrukt naar buiten om te kijken wat er gebeurde.

Toen ze de staldeur opende, werd ze verblind door de zon, maar haar ogen waren al gauw aan het licht gewend en ze zag Valiant in volle galop over het erf aan komen rennen. Marta zat op zijn rug. Ze stopte zo abrupt dat de hengst bijna steigerde. Ze riep iets. In eerste instantie hoorde Tyra niet wat ze zei, maar Marta bleef schreeuwen. Uiteindelijk verstond ze het.

‘Victoria! We hebben Victoria gevonden.’

Patrik Hedström zat op zijn kamer in het politiebureau in Tanumshede en genoot van de rust. Omdat hij vroeg naar zijn werk was gegaan, was hij ontsnapt aan het aankleden en naar de crèche brengen van de kinderen, iets wat bijna een marteling was nu de jongens geen schattige baby’tjes meer waren en zich als Damien uit de film *The Omen* gedroegen. Hij begreep niet hoe twee van die mensjes zoveel energie konden slurpen. Tegenwoordig beleefde hij ’s avonds het meeste plezier aan hen, als hij bij hun bedjes zat te kijken hoe ze slie-

pen. Dan kon hij van de pure grote liefde genieten, zonder dat die werd vermengd met de enorme frustratie die hij zo nu en dan voelde als zij brulden: 'Neeeee, wil niet!'

Met Maja ging alles stukken eenvoudiger. Zo eenvoudig dat hij zich er soms schuldig over voelde dat Erica en hij zoveel aandacht aan haar kleine broertjes gaven. Maja werd vaak een beetje vergeten. Ze was lief en kon zichzelf zo goed vermaken dat ze ervan uitgingen dat ze het naar haar zin had. Bovendien leek ze, zo klein als ze was, het magische vermogen te hebben om haar broertjes te kalmeren, zelfs tijdens hun heftigste uitbarstingen. Maar dat was niet eerlijk en Patrik besloot dat Maja en hij die avond knus samen een verhaaltje zouden gaan lezen.

Toen ging de telefoon. Hij nam afwezig op, dacht nog altijd aan zijn dochter, maar keerde al snel terug naar de realiteit en ging recht-op in zijn stoel zitten.

'Wat zegt u?' Hij luisterde. 'Oké, we komen er meteen aan.'

Haastig trok hij zijn jack aan en schreeuwde de gang in: 'Gösta! Mellberg! Martin!'

'Wat is er, is er ergens brand?' gromde Bertil Mellberg, die tot Patriks verbazing als eerste uit zijn kamer kwam. Even later verschenen Martin Molin, Gösta Flygare en de secretaresse van het politiebureau, Annika, die op haar plek bij de receptie had gezeten, het verst van Patriks kamer vandaan.

'Victoria Hallberg is gevonden. Ze is op de oostelijke toegangsweg naar Fjällbacka aangereden en wordt op dit moment per ambulance naar Uddevalla gebracht. Jij en ik gaan erheen, Gösta.'

'Krijg nou wat,' zei Gösta en hij stootte zijn kamer in om ook een jack aan te trekken. Deze winter durfde niemand zonder warme kleding naar buiten, hoe acuut de situatie ook was.

'Martin, Bertil en jij gaan naar de plaats van het ongeval en praten met de bestuurder van de auto,' ging Patrik verder. 'Bel de technische recherche en vraag of ze ook daarheen komen.'

'Wat ben jij bazig vandaag,' mopperde Mellberg. 'Maar ik heb hier de leiding en dus spreekt het voor zich dat ik naar de plaats van het ongeval ga. De juiste man op de juiste plek.'

Patrik zuchtte inwendig, maar zei niets. Met Gösta in zijn kielzog

ging hij vlug naar een van de twee politiewagens, stapte in en startte de motor.

Shit, wat is het glad, dacht hij toen de auto in de eerste bocht slippte. Hij had graag harder gereden, maar dat durfde hij niet. Het was weer gaan sneeuwen en hij wilde niet het risico lopen van de weg te raken. Ongeduldig sloeg hij met zijn vuist op het stuur. Het was nog maar januari en gezien de lange Zweedse winters moesten ze zeker nog twee maanden op dit soort ellende rekenen.

‘Kalm aan een beetje,’ zei Gösta, terwijl hij de handgreep in het dak vasthield. ‘Wat zeiden ze toen ze belden?’ De auto slipte nog een keer en hij hield zijn adem in.

‘Niet veel. Alleen dat er een ongeluk was gebeurd en dat het meisje dat was aangereden Victoria was. Blijkbaar was er een getuige ter plaatse die haar herkende. Ze lijkt er helaas slecht aan toe te zijn; ze had ook ander letsel, dat ze al had opgelopen voordat ze werd aangereden.’

‘Wat voor letsel?’

‘Dat weet ik niet, dat moeten we zo meteen maar zien.’

Een klein uur later waren ze bij het ziekenhuis in Uddevalla. Ze parkeerden bij de ingang en liepen op een drafje naar de Spoedeisende Hulp, waar ze al gauw een arts te spreken kregen die volgens het naamplaatje op zijn borst Strandberg heette.

‘Wat goed dat jullie er zijn. Het meisje wordt zo meteen geopereerd. Al is het maar de vraag of ze het redt. We hebben gehoord dat ze werd vermist en gezien de omstandigheden lijkt het ons beter dat jullie haar familie op de hoogte stellen. Ik neem aan dat jullie al vaak contact met ze hebben gehad.’

Gösta knikte. ‘Ik bel ze wel.’

‘Kunt u ons vertellen wat er is gebeurd?’ vroeg Patrik.

‘Alleen dat ze is aangereden. Ze heeft aanzienlijke inwendige bloedingen en er is ook schedelletsel, maar de omvang daarvan hebben we nog niet kunnen vaststellen. We zullen haar na de operatie kunstmatig in slaap houden zodat haar hersenen zo min mogelijk schade oplopen. Als ze het tenminste overleeft.’

‘Ik heb gehoord dat ze vóór het ongeluk ook al letsel had.’

‘Ja...’ Strandberg aarzelde even. ‘We weten niet precies welke ver-

wondingen het gevolg zijn van de aanrijding en welke ze ervoor al had. Maar...’ Hij moest zich herpakken en leek naar de juiste woorden te zoeken. ‘Haar beide ogen zijn weg. Haar tong ook.’

‘Weg?’ Patrik keek hem ongelovig aan en zag vanuit zijn ooghoek dat Gösta ook een vragend gezicht trok.

‘Ja, haar tong is afgesneden en haar ogen zijn op de een of andere manier... verwijderd.’

Gösta sloeg zijn hand voor zijn mond. Hij zag groen.

Patrik slikte. Heel even vroeg hij zich af of dit misschien een nachtmerrie was waar hij zo dadelijk uit wakker zou worden om opgelucht te kunnen constateren dat het maar een droom was geweest, waarna hij zich kon omdraaien en verder kon slapen. Maar nee, dit was de werkelijkheid. Een afgrijselijke werkelijkheid.

‘Hoe lang denken jullie dat de operatie gaat duren?’

Strandberg schudde zijn hoofd. ‘Dat is moeilijk te zeggen. Ze heeft zoals gezegd veel inwendige bloedingen. Een uur of drie. Minstens. Jullie kunnen hier wachten.’ Hij knikte in de richting van een grote wachtkamer.

‘Dan ga ik haar familie bellen,’ zei Gösta en hij liep een eindje de gang in.

Patrik benijdde hem niet. De aanvankelijke vreugde en opluchting omdat Victoria was gevonden zou meteen weer plaatsmaken voor de wanhoop en vrees waarmee de familie Hallberg al vier maanden leefde.

Hij ging op een van de harde stoelen zitten terwijl beelden van Victoria’s verwondingen door zijn hoofd flitsten. Hij schrok op uit zijn gedachten toen een gejaagde verpleegkundige haar hoofd om de deur stak en Strandberg riep. Het was amper tot Patrik doorgedrongen wat ze zei toen de arts de wachtkamer al uit was gerend. In de gang hoorde hij Gösta met iemand van Victoria’s familie bellen. De vraag was wat ze nu te horen zouden krijgen.

Ricky keek gespannen naar het gezicht van zijn moeder terwijl ze telefoneerde. Hij probeerde elke uitdrukking op haar gezicht te interpreteren, elk woord te horen. Zijn hart bonsde zo wild in zijn borstkas dat hij bijna geen adem kreeg. Zijn vader zat naast hem en

Ricky vermoedde dat zijn hart net zo bonsde. Het was alsof de tijd stilstond, alsof die precies op dit moment was stopgezet. Zijn zintuigen werden op wonderlijke wijze verscherpt. Hoewel al zijn aandacht naar het gesprek uitging, kon hij alle andere geluiden tot in detail horen en voelde hij het tafelzeil onder zijn gebalde vuisten, het jeukende haartje onder zijn kraag en de linoleumvloer onder zijn voeten.

De politie had Victoria gevonden. Dat was het eerste wat ze hadden begrepen toen er werd gebeld. Zijn moeder had het nummer herkend en zich op de telefoon gestort. Ricky en zijn vader waren met hun lusteloze gekauw opgehouden toen ze opnam en vroeg: ‘Wat is er gebeurd?’

Geen beleefdheidsfrases, geen ‘hallo’, geen voornaam deze keer. Al dat soort dingen – beleefdheidsfrases, sociale regels, wat je zou, wat je moest – waren de laatste tijd totaal onbelangrijk geworden; die hoorden bij het leven vóór Victoria’s verdwijning.

Buren en vrienden waren in een gestage stroom langsgesproken, met eten en onhandige, goedbedoelde woorden. Maar ze waren niet lang gebleven. Het was zijn ouders allemaal te veel: de vragen, de vriendelijkheid, de bezorgdheid en het medeleven in ieders ogen. Of de opluchting, altijd dezelfde opluchting, dat dit niet hen had getroffen. Dat hun kinderen thuis waren, in veiligheid.

‘We komen eraan.’

Zijn moeder verbrak de verbinding en legde het mobieltje langzaam op het aanrecht. Een ouderwets stalen aanrecht. Ze vroeg zijn vader al jaren om het door iets moderners te vervangen, maar hij sputterde altijd tegen dat je iets wat heel en schoon was en nog volledig functioneerde niet verving. En zijn moeder drong nooit aan, ze bracht het onderwerp alleen zo nu en dan ter sprake, in de hoop dat zijn vader plotseling van gedachten zou veranderen.

Ricky dacht niet dat het zijn moeder op dit moment nog kon schelen wat voor aanrecht ze hadden. Het was gek hoe snel alles zinloos kon worden. Alles, behalve Victoria vinden.

‘Wat zeiden ze?’ vroeg zijn vader. Hij was gaan staan, maar Ricky was blijven zitten en staaarde naar zijn gebalde vuisten. Hij kon aan het gezicht van zijn moeder zien dat ze niet wilden horen wat ze te vertellen had.

‘Ze hebben haar gevonden. Maar ze is zwaargewond en ligt in het ziekenhuis in Uddevalla. We moeten snel komen, zei Gösta. Dat is alles wat ik weet.’

Ze barstte in tranen uit en zakte in elkaar alsof haar benen haar niet langer konden dragen. Zijn vader kon haar nog net opvangen en hij streek haar sussend over haar haar, maar ook bij hem stroomden de tranen over zijn wangen.

‘Dan kunnen we maar beter gaan, lieverd. Trek je jas aan en dan vertrekken we meteen. Ricky, help jij mama even, dan start ik de auto vast.’

Ricky knikte en liep naar haar toe. Hij legde liefdevol haar arm om zijn schouders en kreeg haar zover dat ze naar de hal liep. Daar gaf hij haar de rode donsjas en hielp haar om die aan te trekken alsof ze een kind was. Eerst de ene arm in een mouw, dan de andere. Vervolgens trok hij voorzichtig de rits omhoog.

‘Zo, ja,’ zei hij. Hij zette haar laarzen voor haar neer en hurkte. Een voor een pakte hij haar voeten beet en schoof ze erin. Daarna schoot hij zelf in een jas en laarzen en deed de voordeur open. Hij hoorde dat zijn vader de auto al aan de praat had gekregen en zag dat hij als een gek de ruiten stond te krabben, waardoor zijn adem, vermengd met de vrieskou, als een wolk om hem heen hing.

‘Die stomme winter ook!’ schreeuwde zijn vader. Hij stond zo driftig te krabben dat er ongetwijfeld krassen op de ruit zouden komen. ‘Die stomme kutwinter!’

‘Ga maar in de auto zitten, papa. Ik doe het wel,’ zei Ricky. Nadat hij zijn moeder op de achterbank had geholpen, nam hij de krabber over. Zijn vader sribbelde niet tegen. Ze hadden hem altijd laten denken dat hij degene was die alle beslissingen in het gezin nam. Zij drieën – zijn moeder, Victoria en hijzelf – hadden stilzwijgend afgesproken net te doen alsof papa Markus de baas was, hoewel ze allemaal wisten dat hij daar veel te meegaand voor was. In werkelijkheid had mama Helena alles altijd soepeltjes in de gewenste banen geleid. Na de verdwijning van Victoria had ze al haar energie zo snel verloren dat Ricky zich soms afvroeg of ze überhaupt ooit kordaat was geweest, of dat ze altijd de ineengezakte, moedeloze vrouw was geweest die op dit moment leeg voor zich uit zat te staren op de achterbank.

Maar door het telefoontje van de politie was er nu voor het eerst in lange tijd ook iets anders in haar ogen te zien: een mengeling van vuur en paniek.

Ricky ging achter het stuur zitten. Het was merkwaardig hoe de gaten in een gezin werden opgevuld, hoe hij in een reflex naar voren was gestapt en de plaats van zijn moeder had ingenomen. Alsof hij een kracht bezat waarvan hij het bestaan niet had gekend.

Victoria had altijd gezegd dat hij op Ferdinand de stier leek. Aan de buitenkant goeiig en sloom, maar als het erop aankwam kon hij iedereen aan. Hij had altijd net gedaan alsof hij haar een por wilde geven voor dat 'goeiig' en 'sloom', maar stiekem had hij haar beschrijving van hem wel mooi gevonden. Hij wilde graag Ferdinand de stier zijn. Hoewel hij niet meer de rust had om aan de bloemetjes te ruiken. Dat kon hij alleen doen als Victoria terug was.

Hij moest huilen en veegde de tranen met de mouw van zijn jas weg. Hij had zichzelf niet toegestaan om te denken dat ze niet terug zou komen. Als hij dat wel had gedaan, was alles ingestort. Nu hadden ze Victoria gevonden. Maar ze hadden nog geen idee wat hun in het ziekenhuis te wachten stond. En hij had zo het gevoel dat ze dat misschien liever ook niet wilden weten.

Helga Persson keek door het keukenraam naar buiten. Een poos geleden had ze Marta in volle galop het erf op zien komen, maar nu was alles rustig en stil. Ze woonde hier al lang en het uitzicht was vertrouwd, hoewel het in de loop van de jaren wel iets was veranderd. De oude schuur was er nog, maar de stal waar vroeger de koeien stonden die zij had verzorgd, was afgebroken. Nu stond er een paardenstal, die Jonas en Marta hadden gebouwd voor hun rijsschool.

Ze was blij dat haar zoon ervoor had gekozen om zo dicht bij haar te komen wonen en dat ze burens waren. Hun huizen lagen maar honderd meter bij elkaar vandaan en omdat hij als dierenarts zijn praktijk aan huis had, wipte hij regelmatig langs. Elk bezoekje verlichtte haar dagelijkse bestaan en dat was nodig ook.

'Helga! Helga!'

Ze stond bij het aanrecht en sloot haar ogen. Einars stem vulde elk hoekje van het huis, omringde haar en deed haar haar vuisten ballen.

Maar de wil om te vluchten was er niet meer. Die had hij jaren geleden al uit haar gemept. Hoewel hij nu niets meer kon en volledig van haar afhankelijk was, was ze niet in staat om weg te gaan. De gedachte kwam zelfs niet meer in haar op. Waar zou ze ook naartoe moeten?

‘Helgaaa!’

Het enige wat nog net zo krachtig was als vroeger was zijn stem. Allerlei ziekten en de amputatie van beide benen ten gevolge van een verwaarloosde diabetes hadden hem van zijn fysieke kracht beroofd. Maar zijn stem was nog even veeleisend als altijd. Die dwong haar nog even effectief tot onderwerping als zijn vuisten dat in vroeger jaren hadden gedaan. De herinnering aan de klappen, een gebroken rib en pijnlijke blauwe plekken was zo levendig dat alleen al zijn stem de angst opriep dat ze het een volgende keer niet zou overleven.

Ze rechtte haar rug, haalde diep adem en riep terug: ‘Ik kom eraan!’

Vlug liep ze de trap op. Einar hield er niet van te moeten wachten, dat had hij nooit gedaan, maar ze begreep niet waar zijn haast vandaan kwam. Hij had immers niets anders te doen dan klagen over van alles en nog wat, van het weer tot het regeringsbeleid.

‘Het lekt,’ zei hij toen ze boven was.

Ze antwoordde niet. Stroopte alleen haar mouwen op en liep naar hem toe om te kijken hoe groot de schade was. Ze wist dat hij ervan genoot. Hij hield haar niet langer gevangen met geweld, maar met een behoefte aan verzorging die voorbehouden zou moeten zijn aan de kinderen die ze nooit hadden gekregen, die hij uit haar lichaam had geslagen. Slechts één had het overleefd en heel soms dacht ze dat het misschien beter was geweest als dat kind ook in een stroom van bloed tussen haar benen naar buiten was gekomen. Tegelijk wist ze niet wat ze zonder hem had gemoeten. Jonas was haar leven, haar alles.

Einar had gelijk. Het stomazakje had gelekt. En behoorlijk ook. Zijn halve overhemd zat eronder.

‘Waarom kwam je niet direct?’ vroeg hij. ‘Hoorde je me niet roepen? Je hebt toch niets belangrijks te doen.’ Hij staarde haar met zijn waterige ogen aan.

‘Ik zat op de wc. Ik ben zo snel mogelijk gekomen,’ zei ze, terwijl

ze de knopen van zijn overhemd losmaakte. Voorzichtig trok ze de mouwen van zijn armen om te voorkomen dat hij nog viezer werd.

‘Ik heb het koud.’

‘Je krijgt zo een schoon overhemd. Ik moet je eerst even wassen,’ zei ze met zoveel geduld als ze kon opbrengen.

‘Straks krijg ik nog een longontsteking.’

‘Ik zal het snel doen. Je zult nog niet eens verkouden worden.’

‘O, ben je opeens verpleegkundige geworden? Misschien weet je het zelfs wel beter dan de dokter?’

Ze zweeg. Hij probeerde gewoon om haar uit haar evenwicht te brengen. Hij voelde zich het best als zij hilde en hem smeekte om op te houden. Dan kwam er een rust over hem, een voldoening waarvan zijn ogen gingen stralen. Maar vandaag zou ze hem dat genoeg niet schenken. Ze slaagde er tegenwoordig meestal in dat te vermijden. Haar tranen waren in de loop van de jaren waarschijnlijk al goddeels uit haar weggestroomd.

Helga liep naar de badkamer, die naast de slaapkamer lag, om een teiltje met water te halen. Ze was er ondertussen heel bedreven in. Het teiltje met water en zeep vullen, het washandje nat maken, zijn vieze lichaam schoonmaken en afdrogen, hem een schoon overhemd aantrekken. Ze verdacht hem ervan dat hij de zakjes zelf stuk maakte. Ze had het er met Einars arts over gehad, die had gezegd dat ze onmogelijk zo vaak konden lekken. Maar toch bleven ze dat doen. En zij bleef schoonmaken.

‘Het water is te koud.’ Einar huiverde toen het washandje tegen zijn buik kwam.

‘Ik zal er wat warm water bij doen.’ Helga stond op, liep naar de badkamer, zette het teiltje onder de kraan en draaide het warme water open. Daarna liep ze weer terug.

‘Au! Dat is gloeiend heet! Moet ik brandwonden krijgen of zo?’ Einar schreeuwde zo luid dat ze achteruit deinsde. Maar ze zei niets, tilde het teiltje op, bracht het weer naar de badkamer, deed er koud water bij, controleerde zorgvuldig of het water maar een klein beetje warmer was dan haar lichaamstemperatuur en droeg het teiltje toen weer naar de slaapkamer. Deze keer zei hij niets toen het washandje zijn huid raakte.

‘Wanneer komt Jonas?’ vroeg hij, terwijl ze het washandje uitwong en het water lichtbruin kleurde.

‘Dat weet ik niet. Hij is aan het werk. Hij is bij de familie Anderson. Ze hebben een koe die moet kalven, maar het dier ligt verkeerd.’

‘Stuur hem naar boven als hij komt,’ zei Einar en hij sloot zijn ogen.

‘Ja,’ zei Helga stilletjes en ze wong het washandje weer uit.

Gösta zag hen door de gang in het ziekenhuis aankomen. Ze liepen haastig naar hem toe en hij moest de neiging onderdrukken om de andere kant op te vluchten. Hij vermoedde dat de boodschap die ze zouden krijgen van zijn hele gezicht was af te lezen en hij had gelijk. Zodra Helena hem aankeek, greep ze naar Markus’ arm en zakte op de vloer in elkaar. Haar geschreeuw echode in de gang en alle andere geluiden verstomden.

Ricky stond als vastgenageld aan de vloer. Met een lijkbleek gezicht was hij achter zijn moeder blijven staan, terwijl Markus was doorgelopen. Gösta slikte en ging hun tegemoet. Markus wandelde met een nietsziende blik langs hem heen alsof hij het niet had begrepen, alsof hij niet dezelfde boodschap op Gösta’s gezicht had gezien als zijn vrouw. Hij bleef doorlopen, ogenschijnlijk zonder doel.

Gösta hield hem niet tegen, maar ging naar Helena toe en hielp haar zorgzaam overeind. Vervolgens sloeg hij zijn armen om haar heen. Dat was niet zijn gewoonte. Hij had in zijn leven maar twee mensen echt dichtbij laten komen: zijn echtgenote en het meisje dat als peuter korte tijd bij hen had gewoond en dat nu dankzij de ondoorgroendelijke wegen van het lot weer in zijn leven was verschenen. Dus het voelde een beetje onnatuurlijk om een vrouw te omhelzen die hij nog maar zo kort kende. Maar sinds Victoria’s verdwijning had Helena hem elke dag over haar dochter gebeld, nu eens hoopvol, dan weer gelaten, boos en verdrietig. Hij had haar alleen maar nog meer vraagtekens en zorgen kunnen geven. En nu had hij alle hoop definitief de grond in geboord. Zijn armen om haar heen slaan en haar tegen zijn borst laten huilen was wel het minste wat hij kon doen.

Gösta keek Ricky over Helena’s hoofd aan. De jongeman had iets heel bijzonders. Hij was de ruggengraat die het gezin in de afgelopen

maanden overeind had gehouden. Maar zoals hij op dit moment voor Gösta stond, met een bleek gezicht en lege ogen, zag hij eruit als de jongen die hij in feite was. En Gösta wist dat Ricky voor eeuwig de onschuld had verloren die alleen kinderen is gegund: het geloof dat alles altijd goed komt.

‘Mogen we haar zien?’ vroeg Ricky met dikke stem. Gösta voelde Helena verstijven. Ze maakte zich los uit zijn omhelzing, veegde haar tranen en snot aan de mouw van haar jas af en keek hem smekend aan.

Gösta richtte zijn blik op een punt in de verte. Hoe moest hij hun vertellen dat ze Victoria niet wilden zien? En waarom.

De hele werkkamer lag vol papieren. Uitgewerkte aantekeningen, Post-it-briefjes, artikelen, kopieën van foto's. Het leek één grote chaos, maar Erica vond het prettig om op deze manier te werken. Ze omringde zich graag met alle informatie, alle gedachten die ze over een zaak had, als ze met een nieuw boek bezig was.

Maar deze keer had ze misschien te veel hooi op haar vork genomen. Ze had heel veel materiaal en achtergrondinformatie, maar het was allemaal uit de tweede hand. Hoe goed haar boeken werden – in hoeverre ze in staat was een moordzaak te beschrijven en alle vragen te beantwoorden die ermee samenhingen – was altijd afhankelijk van de informatie die ze uit de eerste hand had. Tot nog toe was het haar altijd gelukt die te krijgen. Soms was het makkelijk geweest de betrokkenen over te halen. Sommige mensen hadden zelfs heel graag willen praten, omdat ze dan aandacht van de pers kregen en even in de spotlights stonden. Maar soms had het een tijdje geduurd, want dan had ze de persoon in kwestie moeten overreden en moeten uitleggen waarom ze het verleden oprakelde en hoe ze het verhaal wilde vertellen. Uiteindelijk was het haar altijd wel gelukt. Tot nu toe. Met Laila kwam ze niet verder. Tijdens de bezoeken had ze haar best gedaan om haar voor het eerst te laten vertellen wat er was gebeurd, maar het was tevergeefs geweest. Laila sprak graag, alleen niet daarover.

Gefrustreerd legde Erica haar voeten op het bureau en liet haar gedachten de vrije loop. Misschien moest ze Anna bellen. Zij had vaak

goede ideeën en nieuwe invalshoeken. Maar Anna was zichzelf niet. Ze had de laatste jaren veel meegemaakt en er leek geen eind te komen aan alle ellende. Sommige dingen had ze weliswaar aan zichzelf te wijten, maar Erica kon haar jongere zus daar niet om veroordelen. Ze begreep waarom alles was gegaan zoals het was gegaan. De vraag was alleen of Dan het ooit zou kunnen begrijpen, en of hij het kon vergeven. Erica moest toegeven dat ze daaraan twijfelde. Ze kende hem al haar hele leven, als tieners hadden ze zelfs verkering gehad, en ze wist hoe mokkerig hij kon zijn. De koppigheid en de trots die hem kenmerkten werkten in dit geval alleen maar in zijn nadeel. En het resultaat was dat ze allemaal ongelukkig waren: Anna, Dan, de kinderen, ja, zijzelf ook. Na de hel die haar zus met Lucas, de vader van de kinderen, had moeten doorstaan gunde Erica het haar van harte dat het leven haar eindelijk toelachte.

Het was niet eerlijk, dacht ze, zo verschillend als hun levens waren geworden. Zelf had ze een sterk en liefdevol huwelijk, drie gezonde kinderen en een carrière als schrijfster waar het steeds beter mee ging. Anna daarentegen had de ene na de andere tegenslag te verduren gekregen en Erica had geen idee hoe ze haar kon helpen. Dat was altijd haar rol geweest: de beschermer, degene die steunde en verzorgde. Anna was de levenslustige geweest, de wilde. Maar dat alles had het leven uit haar gemept en het enige wat over was, was een ingetogen verdwaasde schil. Erica miste de oude Anna.

Ik bel haar vanavond, dacht ze en ze pakte een stapel artikelen en begon te bladeren. Het was heerlijk stil om haar heen en ze was dankbaar dat ze thuis haar werk kon doen. Ze had nooit naar collega's of een kantoor verlangd. Ze had het in haar eentje veel te veel naar haar zin.

Het absurde was dat ze er alweer naar uitkeek om de tweeling en Maja van de crèche te halen. Hoe was het toch mogelijk dat je zulke uiteenlopende gevoelens had over je dagelijks leven als moeder? Ze werd doodmoe van alle pieken en dalen die elkaar steeds maar opvolgden. Het ene moment balde ze haar vuisten in haar zak en het volgende moment wilde ze niets liever dan de kinderen met kusjes overladen tot ze om genade smeekten. Ze wist dat Patrik het net zo voelde.

De gedachten aan Patrik en de kinderen deden haar onwillekeurig weer aan het gesprek met Laila denken. Het was onbegrijpelijk. Hoe kon iemand die onzichtbare maar toch o zo duidelijke grens overschrijden van wat je jezelf toestond te doen? Was dat niet de feitelijke essentie van het mens-zijn, dat je je primitiefste instincten wist te beteugelen en in staat was te handelen naar wat juist was, naar wat sociaal geaccepteerd was in de groep? Dat je de wetten en regels voor het menselijk bestaan volgde die ervoor zorgden dat de samenleving functioneerde?

Erica bladerde verder door de artikelen. Wat ze vandaag tegen Laila had gezegd was waar. Ze zou haar kinderen nooit kwaad kunnen doen. Ze was daar zelfs nooit bij in de buurt geweest, ook niet op haar duisterste momenten, tijdens de postnatale depressie na Maja's geboorte, in de chaos na de komst van de tweeling, tijdens slapeloze nachten of woedeaanvallen die soms uren leken te duren, zelfs niet wanneer de kinderen hun 'Nee!' even vaak herhaalden als ze ademhaalden. Maar in de stapel papieren op haar schoot, op de foto's die op haar bureau lagen, in haar aantekeningen, bevond zich het bewijs dat die grens wel degelijk kon worden overschreden.

Ze wist dat de inwoners van Fjällbacka het huis op de foto's het Huis van de Angst noemden. Het was geen originele naam, maar hij was wel erg toepasselijk. Na de tragedie had niemand het willen kopen en het was langzaam in verval geraakt. Erica strekte haar arm om een foto te pakken van de woning zoals die er destijds had uitgezien. Er was niets waaruit bleek wat zich daar had afgespeeld. Het leek een heel gewoon huis, wit met grijze hoeken, afgelegen gesitueerd op een heuvel, met een paar bomen eromheen. Ze vroeg zich af hoe het er tegenwoordig uitzag, of het erg bouwvallig was geworden.

Daarna ging ze rechtop op haar stoel zitten en legde de foto op het bureau. Waarom was ze er niet naartoe gegaan? Meestal nam ze wel een kijkje op de plaats delict. Dat had ze bij alle andere boeken ook gedaan, alleen nu niet. Iets had haar daar weggehouden. Het was niet eens een bewuste beslissing geweest om er niet naartoe te gaan, ze had het simpelweg niet gedaan.

Maar dat moest tot morgen wachten. Nu was het tijd om de wildebrassen op te halen. Haar maag trok samen van verlangen en vermoeidheid.

De koe streed dapper. Jonas was helemaal bezweet nadat hij urenlang had geprobeerd het kalf te keren. Het grote dier verzette zich en begreep niet dat ze haar wilden helpen.

‘Bella is onze beste koe,’ zei Britt Andersson. Ze runde samen met haar man Otto de boerderij, die een paar kilometer bij Marta en hem vandaan lag. Het was een klein maar tot nog toe bloeiend boerenbedrijf, met de koeien als voornaamste bron van inkomsten. Britt was een ondernemende vrouw, die de verkoop van melk aan Arla aanvulde door zelfgemaakte kaas te verkopen in een kleine boerderijwinkel. Ze stond naast de koe en keek bezorgd.

‘Ja, het is een mooi beest, onze Bella,’ zei Otto en hij krabde ongerust op zijn achterhoofd. Dit was Bella’s vierde kalf en de andere drie keren was alles goed gegaan. Maar dit kalf lag dwars en bleef weigeren om naar buiten te komen. Bella zag er steeds krachtelozer uit.

Jonas veegde het zweet van zijn voorhoofd en bereidde zich voor op een nieuwe poging om het kalf goed te trekken, zodat het dier weldra in het stro kon landen, plakkerig en wankel. Hij mocht het niet opgeven, want dan zou zowel de koe als het kalf sterven. Kalmerend streek hij Bella over haar zachte vacht. Ze ademde met korte oppervlakkige stoten en haar ogen waren opengesperd.

‘Goed zo, meisje. Laten we kijken of we je kalf eruit kunnen krijgen,’ zei hij en hij trok de lange plastic handschoenen weer aan. Langzaam maar doelbewust stak hij zijn hand in het nauwe kanaal tot hij het kalf voelde. Hij moest zien dat hij een van de poten stevig vastpakte en door eraan te trekken het kalf keerde, maar hij was noodzaak heel voorzichtig te werk te gaan om niets te breken.

‘Ik heb een van de hoeven,’ zei hij en hij zag vanuit zijn ooghoek dat Britt en Otto hun hals rekten om het beter te kunnen zien. ‘Rustig aan nu, meisje.’

Hij sprak met een zachte milde stem terwijl hij begon te trekken. Er gebeurde niets. Hij trok iets harder, maar er kwam nog steeds geen beweging in het kalf.

‘Hoe gaat het, begint hij al te draaien?’ vroeg Otto. Hij krabde ondertussen zo hard op zijn hoofd dat hij haast een kale plek moest krijgen, dacht Jonas.

‘Nog niet,’ zei Jonas verbeten. Het zweet liep over zijn gezicht en

een haar van zijn blonde pony prikte in zijn ogen, waardoor hij aldoor moest knippen. Maar het enige waar hij nu aan kon denken was dat het kalf eruit moest. Bella's ademhaling werd steeds oppervlakkiger en ze legde haar kop op het stro, alsof ze op het punt stond het op te geven.

'Ik ben bang iets te breken,' zei hij en hij trok zo hard als hij durfde. En toen! Hij trok nog een keer, hield zijn adem in en hoopte dat hij niets zou horen knappen. Ten slotte voelde hij het kalf losschieten. Hij trok nog een paar keer voorzichtig en toen lag het dier op de vloer, verzwakt maar in leven. Britt stoof naar voren en begon het kalf met stro af te wrijven. Met gedecideerde, liefdevolle bewegingen droogde en masseerde ze het en ze zagen dat het steeds levendiger werd.

Bella lag echter stil op haar zij. Ze reageerde niet op de geboorte van het kalf, het leven dat ruim negen maanden in haar buik had gegroeid. Jonas liep om de koe heen, ging bij haar kop zitten en haalde een paar strohalmen weg die vlak bij haar oog zaten.

'Nu is het klaar. Je hebt het heel goed gedaan, meisje.'

Hij streek over haar zachte zwarte vacht en bleef met haar praten, net zoals hij tijdens het kalven had gedaan. Aanvankelijk kreeg hij geen enkele reactie, maar toen hief ze moeizaam haar kop op en keek naar het kalf.

'Je hebt een heel mooi meisje gekregen. Kijk maar, Bella,' zei Jonas, terwijl hij haar bleef aaien. Hij voelde hoe zijn hartslag rustiger werd. Het kalf zou het redden en Bella waarschijnlijk ook. Hij stond op, kon eindelijk die irritante haar uit zijn ogen halen en knikte naar Britt en Otto.

'Het lijkt een mooi kalfje.'

'Dank je wel, Jonas,' zei Britt. Ze liep naar hem toe en omhelsde hem stevig.

Otto stak verlegen een flinke knuist naar voren. 'Dank je wel, dank je, mooi gedaan,' zei hij en hij bewoog Jonas' hand op en neer.

'Ik doe gewoon mijn werk,' zei Jonas, maar hij glimlachte breed. Het was altijd bevredigend als iets uiteindelijk lukte. Hij vond het vervelend wanneer hij iets niet kon oplossen, of het nu op zijn werk was of privé.

Tevreden over de afloop pakte hij zijn mobieltje uit zijn jaszak. Hij staaarde een paar seconden naar het display. Vervolgens stoof hij naar zijn auto.